

Woto

Leuvens Studentenweekblad
 Jaargang 15, '88-'89
 Nr. 2, dd. 4 oktober 1988
 ISSN: 0773-5162
 Wekelijks

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
 Verantw. Utlg.: Carla Rosseels
 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
 ☎ 016/22.44.38
 Verschijnt niet van juni tot augustus

Gewauwel

U doet het ook. Wij weten dat gewoon. U schrijft ook van die egotrippende misbakfels die nergens op slaan. Die alleen maar gelezen worden door uw schoonmoeder, omdat ze u haat. Door uw vrouw, omdat de namen van uw minnaressen of minnaars of allebei erin staan. Door uzelf, omdat u het geschreven hebt. Wij walgen er een beetje van. Neem nu Daniël Robbrechts op pagina 4. Een artikel, over zijn dagboek. Misschien is hij de minnaar van uw echtgenoot. Of van uw liefde.

weinig moederlijks aan die KUL van ons. Geschrokt wordt er wel natuurlijk, maar alleen in Alma, zonder Mater achteraan. Pag. 6.

Hinnik

Hij lijkt op een paard. Hij is het ook, zeggen sommigen. Hij zingt, beweert de ene. Hij hinnikt, grinnikt de andere. Zijn dochter lijkt alleszins op een paard, zoveel is duidelijk. En ze is er bovendien in geslaagd een soort van stripalbum over haar vader bijeen te laten schrijven. Dat kan ik ook, hoor ik u mekkeren. Hommages in het dierenrijk, en Jacques Brel op pagina 5. Hihihih.

Borsten

Alma Mater. "Milde voedstermoeder" volgens van Dale. U kan het zich wel indenken. Zo'n beeldhouwwerk van Moore waar kop noch staart aan te krijgen valt, behalve een robuuste, goedgevulde en van gezondheid blakende moederboezem, die er ergens onderaan tevoorschijn komt gluren. Moeder met of zonder kind heet dat dan. Bovendien een erenaam voor universiteiten, al is er

OPENING - De officiële opening van het academiejaar wordt elk jaar door meer eerstejaarsstudenten bijgewoond. Rektor Dillemans (links) lijkt de grote opkomst niet erg te vertrouwen. Zo meteen wordt nog een interessante speech van hem verwacht! Of had u een andere verklaring voor deze wat melige en suffe glimlach? Het middeleeuws decorum dat met de opening gepaard gaat (midden) is misschien wel de voorbode van een nieuw L & W-programma: folklore. Ondertussen houdt u het maar op de cultuur van pagina 3. Tenzij u een omweg wil maken voor pastor Snijders (rechts): ook een speech, maar ietwat sakraler. (Foto's Hendrik Delagrangé)

Cijfertjes zeggen alles

38 kuchjes, 17 versprekingen en 1 citaat

De opening van het academiejaar is traditioneel de gedroomde gelegenheid voor de verschillende geledingen van de universiteit om hun opmerkingen over het nationale en academische beleid kwijt te kunnen. Meestal levert dat trouwens weinig verrassingen op: eerst verdedigt de rektor zijn eigen beleid en vraagt meer steun (of geld) van de politici, een lid van het wetenschappelijk personeel klaagt daarna een beetje over het gebrek aan continuïteit (of geld) in het wetenschapsbeleid en tenslotte besluiten de studenten met een scherp toespraakje, naar jaarlijkse traditie gekoppeld aan een korte aktie. Dit jaar waren de verrassingen echter niet van de lucht. Nu ja, verrassingen.

Verrassing één. De volgorde van de toespraken bleek omgekeerd te zijn. Na een welkomstwoord van de rektor mocht het wetenschappelijk personeel eerst het woord nemen, daarna kwamen de studenten aan de beurt en tenslotte Dillemans zelf. Blijkbaar wilde hij niet opnieuw het risico van verleden jaar lopen: door de studenten voor schut gezet worden en dan stuntelig, geïmprovisiseerd trachten te replikerken.

Slaap

Karel Heremans pleitte namens het wetenschappelijk personeel voor een grondig uitgebouwd wetenschapsbeleid. Daarvoor is meer geld nodig, en bovendien moet dat geld rechtvaardiger ver-

deeld worden tussen Vlamingen en Walen, namelijk volgens de verdeelsleutel van de bevolkingsverhouding (Vlaanderen 60 %, Wallonië 40 %). Tegelijkertijd is het noodzakelijk dat er een einde komt aan de versnipperde organisatie van het wetenschapsbeleid. Naast het Europese en het nationale niveau komt er met de federalisering ook nog eens een Vlaams niveau bij waar voor financiering aangeklopt moet worden. Daarom pleit Heremans voor "het samenbrengen van het universitaire onderwijs en het wetenschapsbeleid in een Ministerie voor Wetenschappelijk Onderzoek en Wetenschapsbeleid".

Misschien dat dan ook werk gemaakt kan worden van een beter statuut voor

de (tijdelijke) assistenten. De lonen, werkomstandigheden en toekomstmogelijkheden liggen op dit moment in de industrie immers zo gunstig dat vooral in de exakte en biomedische wetenschappen de beste krachten naar daar afvloeien. De universiteit blijft zitten met de "mindere" assistenten. En dat moet op de duur funest worden voor een universiteit. Allemaal wel waar natuurlijk, maar doordat ieder jaar ongeveer hetzelfde herhaald wordt en door het enthousiasme waarmee het gebracht wordt, werkt het nogal slaapverwekkend en komt de boodschap dus niet over.

Muis

Verrassing twee. Voor het eerst sinds jaren werd er door de officiële studentenkepel Loko geen aktie gevoerd vóór of tijdens de academische zitting. Binnen Loko werd dit jaar geopteerd voor een rustige aanpak met een inhoudelijk onderbouwde speech (voor de integrale tekst, zie p. 2). Opmerkelijk daarbij was dat, voor het eerst bij ons weten, de speech in overleg gemaakt werd door vertegenwoordigers van Kringraad, Sociale Raad en Kultuurraad. Jarenlang is de speech immers een zaak geweest van Kringraad en Sociale Raad alleen. De

uitbreiding is duidelijk merkbaar in de problematieken die aangehaald worden. Het resultaat van de vernieuwde samenwerking is in elk geval positief. Het werd trouwens voor het eerst (en voor het laatst) muistil in de Aula terwijl Stef Wauters rustig en met goedkeuzen klemtonen de tekst las. Hoewel het bevreemdend is dat zowat iedereen tijdens de receptie na de academische zitting in positieve termen sprak over de studentenspeech. Misschien toch iets te braaf geweest?

Vrede

Verrassing drie dan. Het is waarschijnlijk geen lacherje voor een rektor om tussen zijn andere activiteiten door ook nog een degelijke toespraak van meer dan een uur te schrijven, maar je zou toch moeten vermijden in een simplistische opsomming van cijfertjes en eigen prestaties en initiatieven te vervallen. Dillemans begon nachts veelbelovend. Zijn bedoeling was een "rapport te brengen voor de gemeenschap" van twintig jaar KU Leuven: waar gaan we naartoe? Waar staan we? Waar gaan we naartoe?

De KUL zoals we ze op dit moment kennen is gegroeid vanuit vier grote tendenzen. Ten eerste is er het streven naar Leuven Vlaams. De emancipatiebeweging in Vlaanderen heeft in '68 geleid tot een splitsing in de toenmalige unitaire universiteit Leuven. Die splitsing had veel pijnlijke kanten. De bekendste is wel de onverantwoorde opdeling van de universiteitsbibliotheek. Gelukkig is Leuven daardoor niet vervallen tot een regionaal unieffe, de universiteit van het Hageland, zoals wel

eens voorspeld werd. "Integendeel, minister Geens, er zijn veel plaatsen in de wereld waar men Vlaanderen niet kent, maar Leuven wel", aldus Dillemans.

Een tweede tendens is de laïcisering van de universiteit. De kerkelijke overheid heeft zich in de loop van de jaren op de achtergrond teruggetrokken en geeft de KUL de kans een eigen beleid te ontwikkelen. Daarbij, aldus Dillemans, wordt zorgvuldig vermeden onder de voogdij te komen van economische, sociale of politieke drukgroepen. Een tema waarover de studenten het even daarvoor al hadden gehad. Die laïcisering betekent overigens niet dat de KU Leuven zich van haar kristelijke achtergrond heeft bevrijd of wil bevrijden. Het etiket kristelijk of katholiek hoeft geen belemmering te zijn voor toepassing, ook niet in de natuur- en biomedische wetenschappen. Wel moet een katholieke universiteit, met de woorden van wijlen rektor De Somer, helpen zoeken naar nieuwe waarden en eeuwige waarden, bijvoorbeeld op het gebied van vrouwenemancipatie, seksuele opvoeding of cultuurpatronen. In een pluralistische maatschappij moet zij bijdragen tot de creatie van een "ethisch minimum". De tandem KUL - UCL kan daarin een voraanstaande rol spelen want "wij zijn één van de belangrijkste kristelijke denkcentra in de wereld".

Een derde proces dat bijgedragen heeft tot de universiteit zoals we die nu kennen, is het objectief van sociale democratisering dat in de jaren '60 voor heeft gekregen. In Leuven zijn daaruit initiatieven gegroeid die de toegankelijkheid tot de universiteit gemakkelijker hebben gemaakt (Alma, Acco, de so-

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejaar en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk maken.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ± 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort. Behoudens deze restrictie worden brieven geplaatst zoals ze ons bereiken.

PMS

Terecht publiceerde u het artikel "Geen letteren, weinig wijsbegeerte" in Veto nummer 1 op de eerste bladzijde. Zulke boodschappen kunnen niet genoeg doorklinken. Ook de vlotte stijl en de rake bewoording beviel mij. Een artikel om op elke Leuvense muur te plakken, was er niet die eeuwige, grove misvatting geweest over de werking van het PMS.

Voor de evolutie, die zich nu in de geesteswetenschappen voordoet, zoekt u terecht enkele oorzaken: de economische recessie (zeer juist), de besparingen in het onderwijs (OK), en het PMS (en dat is verkeerd). Het PMS beslist niets. Het PMS oriënteert enkel m.b.v. wetenschappelijke methodes en geeft raad. Meer niet. Het laat de uiteindelijke beslissing over aan de student (en zijn ouders) zelf. Deze laat zijn keuze dan vooral bepalen door andere factoren: vage geruchten, goedkope reclamelogs van scholen, de modetrends,...

In tegendeel: als er één instelling is, die de hopeloze storm naar de "toekomstrichtingen" probeert in te dijken, dan is dat het PMS. Zij adviseert immers vnl. obv. geschiktheid, belangstelling, karakter, ... en niet zozeer obv. toekomstmogelijkheden. Niet dat zij voor deze laatste factor blind zou zijn. Wel weet zij creatief de niet hoopvolle richtingen hoopvol te presenteren door terecht te wijzen naar andere tewerkstellingsmogelijkheden. Het is dus de blindheid van de massa en het gebrek aan brede informatie die een derde oorzaak zijn voor de toeloop naar de succesrichtingen.

Ik besef dat ik met m'n opmmerking uw artikel verstoort, en ik weet dat m'n aanklacht een hopeloze kreet is. Ook de auteur neem ik niets kwalijk, omdat deze

wanneer over het PMS er bij de bevolking nu eenmaal ingebakken zit. Als je slaagt, dan heb jij de juiste keuze gemaakt. Als je niet slaagt, dan was het PMS er weer eens grandioos naast.

Maar ondanks dit alles meen ik dat voor het PMS een zeer belangrijke rol blijft weggelegd.

Ides Depotter

SPECIAL VOOR STUDENTEN (M/V) universiteit of hogere school

U kent de nationale en internationale pers of wilt ze leren kennen?
Kom bij ons werken en verkoop meer dan 180 perstitels in de scholen en aan de faculteiten in uw stad.
Variabele werktijden.
Vraag vlug informatie.
Bel naar het nummer
02/242.65.21
tussen 11uur en 19uur.
van maandag tot vrijdag

Advertentie

MEDEWERKERS ALTIJD WELKOM

Laten we de kaarsjes uitblazen. Onze Vlaamse universiteit is twintig jaar oud. De trotse jongedame wordt stilaan als een volwassene bestempeld. En op die leeftijd zit je nog bordeelvol plannen. Bijvoorbeeld: "Een goede universiteit is een lichtende stad op de berg, die als cultuurdrager het West-Europes erfgoed met wijze integratie van mondiale horizonten bewaart, cultiveert en overdraagt aan de nieuwe generaties, als een centrum waar traditie en innovatie elkaar vinden en versterken." Dit verklaarde rektor Dillemans twee jaar geleden op deze zelfde plaats.

Geacht publiek, zo te horen is het kleine meisje wel degelijk een frisse jongedame geworden. De universiteit probeert bijbaar een cultureel atelier te zijn, een werkplaats waar de wereld voortdurend wordt herdacht, en waar deze kennis zonder omwegen aan jonge mensen wordt doorgegeven. Aan studenten.

Aan studenten die – als we de opiniemakers moeten geloven – zich overdag uitsloven om het felbegeerde diploma te behalen, en hun vrije tijd vullen met fiven en student-fashion-shows: hun enige weg om het te maken, en zo snel mogelijk door te dringen tot de databanken van de kampusrekruteerders.

Is dat nu werkelijk alles wat er van ons studenten overblijft? Is het niet een beetje simplistisch een hele generatie studenten te reduceren tot dat klichee? Is die eeuwige verwijzing naar de zogezegde "makke" student niet eerder een beschrijving van het symptoom, dan van de ziekte? Wellicht is het zelfs een voorwendsel om de vraag naar de oorzaken niet te moeten stellen.

Intellect

"Wil de universiteit nog intellectuelen vormen?" Die vraag is al eerder gesteld. Opnieuw heeft onze rektor een antwoord: "De zo vaak aan geklaagde verspillende van energie en grondstoffen is veel minder erg dan de verspillende van grijze materie en jong intellect." Het zijn veelbelovende woorden. Het is de belofte van een universiteit die de

Opening van het academische jaar

Kuchjes, versprekingen en citaat

vervolg van p. 1

(ciale diensten). In die sociale component zit ook "de grote Leuvense traditie" van het medebeheer. Hoewel Dillemans er dadelijk aan toevoegde dat de inspraak beperkt blijft, aangezien er in de verschillende beslissingsorganen een overwicht van professoren verankerd is. Om de continuïteit in het beleid te waarborgen. Overigens kregen we nog te horen dat de boodschap van de studentenspeech de rektor wel zinde. Hij pres de aandacht voor humane waarden, cultuur en vrede (vrede?).

Oeps

En dan begon Dillemans zijn vierde component uit te werken, "de dynamiek van de nieuwe expansie", zoals het in de korte samenvatting van zijn speech staat. Tegelijkertijd probeerde hij een idee te geven van waar we nu eigenlijk staan. Vanaf dan verwaterde zijn toespraak echter helemaal. Er volgde een opsomming van hoeveel universitair gediplomeerden Leuven nu al afgeleverd heeft – 53.355 als u het precies wil weten – en dat uitgesplitst naar richting, hoeveel doktoraatsstessen er geschreven zijn, hoeveel ziekenhuisopnames er per dag zijn enzovoort. Tot het een beetje genaag begon te worden. Maar daarbij bleef het niet. Er volgde nog een opsomming van alle mogelijk initiatieven die in de loop van de jaren genomen zijn. Vreemd daarbij is dat Dillemans het bijkbaar noodzakelijk achtte te repliceren op de studentenspeech. In een poging het academisch beleid voor Letteren en Wijsbegeerte te verdedigen vroeg hij een openbaar debat met de studenten over "de case L & W". De nieuwe groei van de studentenaantallen in L & W is volgens Dillemans immers te wijten aan nieuwe initiatieven als Zakelijke Taalbeheersing, Formuleringstechnieken, Kunst- en Kultuurkunde of European Studies. Alleen kijkt hij niet verder dan die studentenaantallen, terwijl de klacht van de studenten nu juist is dat die programmaatjes misschien wel studenten lokken, maar dat die bedrogen

uitkomen doordat zulke avontuurtjes vrij weinig voorstellen.

Mooi

Spijtig eigenlijk dat Dillemans zolang bleef stilstaan bij wat eigenlijk irrelevant is als je een schets wil geven van het academische beleid in de afgelopen jaren en van het beleid voor de toekomst. Hij raakte immers wel een aantal interessante probleemgebieden aan. Het idee bijvoorbeeld om een ingrijpende vermindering van lesuren en eksamens door te voeren, de fusie van vakken in grote blokken, nieuwe onderwijstechnieken, de polyvalentie in de kandidatuuren (overigens door de Onderwijsraad afgewezen verleden jaar), studentenwerking of de problemen met de personeelsbestaffing. Maar verder dan te even te vermelden kwam hij niet. "De volledige versie van mijn toespraak kan u binnenkort vinden in Onze Alma Mater", alsof een aantal ideeën nog niet waren uitge-

werkt. Of was het gewoon een kwestie van tijdsgebrek?

De visie op de toekomst van de universiteit bleef trouwens al even vaag. De KU Leuven moet een centrum van kennisontwikkeling blijven waar onderzoek en onderwijs hand in hand gaan. Daarbij kan de federalisering een middel worden tot een groter sociaal rechtvaardige verdeling: de meerinkomsten aan geld moeten voor een belangrijk deel besteed worden aan onderwijs. Tegelijk moet de unief zich voorbereiden op een positie binnen een vernieuwd Europa. Leuven is daarvoor ideaal gestuurd, aldus Dillemans, op het kruispunt van culturen, dicht bij de hoofdstad van Europa. We willen het allemaal graag geloven, maar het blijft allemaal zo vaag, mooie woorden. Kan het de volgende keer misschien iets concreter? Op de juiste punten uiteraard.

Erik Paredis
Johan Reyniers

Veto, jaargang 15 nr. 2 dd. 4 oktober 1988

Redactieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofdredeactie: Erik Paredis

Redaktiesekretaris: Carla Rosseels

Redactie: Johan Reyniers, Jan Van der Linden

Doka: Hendrik Delagrang, Filip Dutoit

Lay-out en vormgeving: Katrien Callens, Lut De Boel, Luc Janssens,

Alexandra Melis, Eric Paredis, Walter Pauli, Johan Reyniers, Carla Rosseels,

Ann Van Acker, Jan Van der Linden, Arnold Wils

Medewerkers: Katrien Callens, Lut De Boel, MK, Benoit Lannoo,

Claudia Van de Velde

Eindredactie: Johan Reyniers en Carla Rosseels

Oplage: 8000 exemplaren

Zetwerk: Alfaset Leuven

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 250,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 600,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas: ten laatste donderdag voor verschijnen om 14.00 uur op het redactieadres bezorgen

Redactievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 uur

STUDENTENSPEECH

vieuzie cirkel van de sociale ongelijkheid doorbreekt, door de jonge mensen die er komen studeren een brede culturele basis te verschaffen. Zo vormt ze hen, ongeacht hun rang of stand, tot verantwoordelijke dragers van de toekomstige maatschappij.

Dat kan ze echter niet door kritiekloos haar cursussen en kurrikula af te stemmen op allerlei maatschappelijke tendenzen. Al te vaak komen zogezegde aktualisering van programma's neer op het inwilligen van de enge eisen van pers en bedrijfswereld. Dit is een slaafse houding die de opleiding vermindert en de eigen functie van de universiteit verwaarloost.

Een tweetal voorbeelden. In de exakte wetenschappen dreigt het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek verloren te gaan tussen de talloze samenwerkingsakkoorden met commerciële groepen. Daarmee graait men wel een hoop geld bijeen, maar vallen echter vernieuwende theorieën vaak door de mazen van het net. Hebben we de onafhankelijkheid van onze instelling misschien in de uitvoerige gelegd? En als de koper de militaire industrie blijft te zijn, kleef er dan geen bloed aan dat geld?

In de humane wetenschappen valt natuurlijk minder te rapen. Maar ook daar doet men zijn uiterste best om zich aan de buitenwereld te verkopen. Kijk maar naar Letteren en Wijsbegeerte. Een fakulteit die gereeduceerd wordt tot een stukje folklore dat wel mooi past in het beeld van de universiteit als cultuurdrager, maar dat vooral niet teveel mag kosten. Vertwijfeld probeert ze daarom de bedrijfswereld te paaien met een vakje economie hier en een getuigschrijftje daar. Nochtans heeft ze iets nieuws te bieden: L&W kan de maatschappij confronteren met de rol en de waarde van haar eigen cultuur. Een samenleving die daar angst voor heeft, is een oppervlakkige en arme samenleving. Een universiteit die daar geen geld en interesse voor heeft, is een arme universiteit, ook al beweert ze de

humane wetenschappen hoog in het vaandel te dragen.

Dezelfde dubbelzinnigheid vinden we op het vlak van het cultuur aanbod, waarvan men zo graag een paradepraepje wil maken. Er is weliswaar een denkgroep Cultuur geweest, er is een culturele cel opgericht, er is een cultuurcoördinatrice aangesteld, en er verschijnt zelfs een cultuurkalender in Akademische Tijdingen. En er gebeurt ook wel wat. Een tentoonstelling hier, een beiaardconcert daar, regelmatig een lezing, en af en toe een teatervoorstelling – als er nog wat geld overschiet. Bovendien is er een cultuurcommissie die meent dat ze met dit alles voldoet aan wat men zo graag een universitair cultuurbeleid noemt.

Domweg

In feite wordt eens te meer domweg overgenomen wat op het moment bij iedereen in de smaak lijkt te vallen. Niemand voor het hoofd stoten en bijdragen tot het prestige van de instelling zijn bijkbaar de enige criteria. Naar onze mening houdt een echt beleid in: op zoen gaan naar betekenisvolle evoluties, stelling nemen, risico's aandurven. Maar een cultuurcommissie die bijna uitsluitend bevolkt wordt door met politieke zorgvuldigheid uitgekozen vertegenwoordigers van de verschillende fakulteiten zal daar natuurlijk weinig aan kunnen doen. Zeker niet met het belachelijke budget dat ze ter beschikking heeft. Bovendien is er al evenmin een degelijke infrastructuur, terwijl in de Naamesstraat het Arenberginsituut ligt te wachten op een nieuwe bestemming. Cultuurraad/1 Stuc heeft een uitgebreid voorstel op tafel gelegd om dit oude scheikunde-instituut om te bouwen tot een cultureel centrum. Als van dergelijke projecten eens werk gemaakt wordt, kan de universiteit misschien tot een echte culturele werkplaats uitgroeien, waar de hele gemeenschap zichzelf steeds opnieuw vormt.

En zelfs al zou de universiteit bevestigend kunnen antwoorden op onze vraag of ze nog intellectuelen wil opleiden, dan nog zouden we geen reden tot juichen hebben. Niet iedereen die hier hoort te studeren, krijgt er immers de kans toe. Graag wordt in dit opzicht verwezen naar de culturele drempels die jongeren uit de lagere klassen hier weghouden: hun milieu stimuleert hen niet, het lager en middelbaar onderwijs zijn niet op hen afgestemd, en ga zo maar door. Haast tegelijk verzuicht men dat hiervoor een maatschappelijke omwenteling nodig is, en dat dit laatste vanzelfsprekend utopisch is. Waarop men gelaten de schouders ophaalt en alles bij het oude laat...

Inschrijvingsgeld

Bovendien worden die zogezegd onvermijdelijke culturele drempels keer op keer gebruikt om de financiële drempels te verdoezelen. Drempels die wel op korte termijn wet te werken zijn, als we de verschillende denkgroepen van deze eigen universiteit mogen geloven. Het rapport-Bundervoet vroeg ernstig aandacht te besteden aan de sociale sector. Het rapport-Van Langendonck dringt aan op een degelijk sociaal-juridisch statuut van de student. De studie van het Hoger Instituut voor de Arbeid wijst radikaal ieder systeem van studentieën af. De wetenschappelijk onderbouwde voorstellen zijn er, maar andermaal durven noch de nationale, noch de universitaire overheden de consequenties daarvan te aanvaarden. Terwijl ze het natuurlijk wel aandurven in tussentijd de inschrijvingsgelden nog maar eens te verhogen. Hoe kan een dergelijke universiteit een culturele uitstraling hebben, als 98% van de jongeren uit de arbeidersklasse dat licht nooit mogen zien?

Onze frisse jongedame, geacht publiek, ziet er wellicht best leuk uit, maar echt volwassen is ze nog niet. Ze lijkt verblijnd door allerlei modedrigelen, en vergeet een eigen rol te spelen. Eigenlijk lijkt de universitaire wereld nog verrassend veel op een onvolwassen puber. En haar beleid doet denken aan het uitduwen van jeugdpuistjes.

Nieuwe richting Kunst- en Kultuurbeleid

L & W verdeeld
in slag om arbeidsmarkt

Behalve de eerstekenners heeft iedereen kunnen merken dat de academische agenda dit jaar een flink stuk *dicker* geworden is. Misschien is een ander wel te verklaren door het feit dat de KU Leuven de laatste jaren gretig nieuwe richtingen op poten zet en die in de agenda nu ook expliciet vermeldt. Dat is vooral opvallend in een leeglopende fakulteit als Letteren en Wijsbegeerte. De letterlievende richtingen aan deze universiteit doen immers hun best om weer voeling te krijgen met het werkelijke leven, dat vaak nogal ver van hen af lijkt te staan. Dergelijke inspanningen leidden reeds tot de aanvullende licentie "Computerlinguïstiek" voor germanisten en het vorig jaar opgestarte "Zakelijke Taalbeheersing", dat germanisten en En vanaf dit academiejaar is er Kunst- en Kultuurbeleid, één van Dillemans' zogenaamde paraparaadjes dat echter noch in L & W, noch daarbuiten gunstig werd ontvangen. De Dienst voor Studie-advies heeft trouwens al een alternatief klaar.

Deze nieuwe richting wil studenten uit Letteren en Wijsbegeerte beter voorbereiden op een loopbaan in de culturele sector en in die zin kan Kunst- en Kultuurbeleid zo'n beetje als tegenhanger van het linguïstisch georiënteerde Zakelijke Taalbeheersing worden gezien. Professor Ludo Verbeek, voorzitter van het departement Literatuurwetenschap en samen met Luc Burie (Kunstwetenschap) zo'n beetje de koördinator van het nieuwe programma, stelt dat "beide richtingen elkaar moeten aanvullen. Terwijl de ene meer de nadruk legt op het zakelijke, schuiven wij het culturele op de voorgrond."

Het programma Kunst- en Kultuurbeleid omvat vier groepen van vakken, waaruit je telkens vier semestersuren moet kiezen. In een eerste groep vinden de studenten enkele *algemeen vormende* kolleges met betrekking tot kunst en cultuur. Een tweede groep is die van de *specifieke* vakken (Literaire Instituten, Filmkunde, Archiefwetenschappen) over diverse culturele sectoren. Uit een derde pakket, dat de managementvakken omvat, kiest de student bijvoorbeeld vakken als Kunst en Economie of Comptabiliteit van Openbare Besturen. Tot slot voorziet het programma in een aantal praktika en stages. Deze hebben betrekking op een cultuurspecifiek vak en worden begeleid door gastlectoren. Luc Burie, die dit als het "delicate" punt van het programma ziet, merkt op dat "elke titularis voor zijn eigen vak moet uitmaken hoe hij die praktika en stages invult. Het zal afhangen van de creativiteit van de titularis en de bereidheid van de culturele instellingen om aan die stages mee te werken, of we daar iets van kunnen maken."

Een programma als Kunst- en Kultuurbeleid werpt de vraag op, of de bedoelde taken in de cultuursektor niet al lang probleemloos worden vervuld door mensen die dit bijkomend getuigschrift *niet* hebben. Verbeek geeft toe dat de vraag naar mensen met zulke kwalificaties niet expliciet geformuleerd wordt, maar hij meent ze te zien rijken uit de praktijk. "Onze afgestudeerden in de dramaturgie worden niet onmiddellijk als dramaturg gevraagd, maar worden met organisatorische taken belast. Zij moeten de sektor helpen doen draaien. Er zijn dus specifieke vragen voor specifieke kennis. Zo iets gaat helemaal niet in tegen de vaststelling dat er zich al mensen in die sektor hebben waargemaakt, zonder dat zij dat getuigschrift hebben. Ik zou bijna zeggen: als dat mensen van bij ons zijn, die zich op eigen kracht die bijkomende kwalificaties hebben eigen gemaakt, dan is dat een bewijs te meer dat onze opleidingen goed zijn. Maar het inbouwen van een bijkomend getuigschrift maakt het geheel officieel."

Hypertrofie

Met andere woorden: de initiatiefnemers *hopen* dat een programma als Kunst- en Kultuurbeleid de afgestudeerden *betere kansen* zal geven. Het is dan ook in dit opzicht dat de nieuwe richting fundamenteel verschilt van Zakelijke Taalbeheersing. Laatstgenoemde richt zich immers op functies die nu volop *ontstaan* in het bedrijfsleven (een bekend voorbeeld is de zogenaamde "interne

communicatie" in bedrijven), terwijl Kultuurbeleid zich een positie binnen een *bestaande* markt moet veroveren. Daartegenover staat dan weer, aldus Verbeek, "dat van de cultuursektor wordt gezegd, dat hij zich uitbreidt. Kultuursponsoring, waar tien jaar geleden geen sprake van was, is nu ineens een hele werkelijkheid. Als dat wordt uitgebouwd is het denkbaar, dat iemand met een opleiding als Kunst- en Kultuurbeleid daar gaat werken."

Men is vlug geneigd te denken, dat een bedrijf dat aan kultuursponsoring wenst te doen, liever een ekonomie met een neus voor cultuur, dan een L & W'er met *noties* van ekonomie, aantrekt. Verbeek betwijfelt dit. De vraag die men zich dient te stellen is immers: wie kan het bedrijf het beste dat culturele kachet bezorgen? "Binnen vijftien jaar krijgen we een hypertrofie van economisch gevormde mensen, omdat zij nu de verlossers van de wereld zijn. Zal men niet precies daarom misschien heel vlug behoefte hebben aan mensen die de vakken, die bij ons behoed worden, kunnen doorgeven? Ik denk van wel, en da's in elk geval onze kans."

Kultuursausje

Het programma is enkel toegankelijk voor studenten en afgestudeerden uit Letteren en Wijsbegeerte, maar omdat er nogal wat vraag om informatie vanuit andere fakulteiten en ook van buiten deze universiteit blijkt te zijn, denkt men er wel aan, het programma in de toekomst open te stellen. Een programma als Kunst- en Kultuurbeleid is trouwens misschien pas voor niet-L & W'ers echt interessant. Een student in de letteren heeft immers al heel wat cultuur te slikken gehad en kan geneigd zijn te denken dat hij van het aangebodene toch al min of meer op de hoogte is, zodat zijn diploma niet merklijk in waarde zal stijgen. De nieuwe richting bevat immers *geen* nieuwe vakken (want er is een programmastop). Enkel bestaande vakken werden gegroeperd tot een nieuw geheel. Een veel gevorderde kritiek in dit verband is dan ook de bemerking dat het maar een allegaartje van vakken betreft, een kultuursausje dat de toch al cultureel gevormde L & W'er niet echt nodig heeft. Professor Louis Vos (Moderne Geschiedenis) merkte tijdens de beslissende vergadering van de Fakulteitsraad op: "Onze studenten hebben deze culturele bagage reeds, maar de buitenwereld weet het niet." Vandaar dan dit nieuwe programma, wat aansluit bij de woorden van Verbeek: "Het inbouwen van een bijkomend getuigschrift maakt het geheel officieel."

Konkurrentie

Naar buiten toe kan Kunst- en Kultuurbeleid wel alleraardigst overkomen en door de universiteit als visitekaartje worden gebruikt, binnen de fakulteit Letteren en Wijsbegeerte is niet iedereen gelukkig met het nieuw opgerichte programma. Het werkelijk "delicate" punt is immers de zogenaamde *verplichte komplementariteit* bij het kiezen van de vakken. Dat houdt in dat de studenten die vakken dienen te kiezen, die *geen* deel uitmaken van het programma van hun hoofdstudie. Zo kan een germanist geen Literatuurwetenschap

volgen, maar wel een vak als Eigentijdse Geschiedenis. Voor een historicus geldt daarbij het omgekeerde.

Studenten in Letteren en Wijsbegeerte kan men grofweg indelen in twee grote groepen: die van de filologen en die van de historici. En het zijn onder meer die filologen (germanisten, romanisten) die gaat de dalende kansen in het onderwijs gedwongen zijn naar andere beroepswegen uit te kijken. Hun oog valt daarbij onder andere op functies in de cultuursektor, die traditioneel door historici of kunsthistorici werden ingenomen. Het nieuwe programma nu stelt filologen in staat bijvoorbeeld Museumkunde te volgen en op die manier afgestudeerden in de Kunstwetenschap op de arbeidsmarkt te verdringen. De filoloog, zo gaat de redenering, beschikt dank zij zijn bijkomende kwalificatie in de cultuurkunde *ook* over de kennis van de historicus *en* hij heeft een grondige talenkennis. Kunst- en Kultuurbeleid is met andere woorden een programma dat voor de groep van de zogenaamde filologen zeer welkom is, maar tegelijkertijd een ernstige obstruktie vormt voor de andere groep, die van de historici. Het mag dan ook niet verwonderlijk heeten dat de nieuwe richting er uiteindelijk op Fakulteitsraad is doorgelopen toen bleek dat de germanisten dat wel graag wensten, in tegenstelling tot hun kollegastudenten uit het andere kamp. "Want als de studenten het nieuwe programma niet willen, dan komt het er niet", had de dekaan gezegd.

Verbeek ontkent dit probleem niet. "Dat is de strijd tussen specifieke en algemene vormingen. Het basisgegeven van een universitaire opleiding is algemeenheid, polyvalentie. Wie ze genoten heeft hoeft niet noodzakelijk binnen het enge domein van een specifieke beroepsoriëntering te werken, maar is in staat om te wisselen, zich ook elders waar te maken. Het is een gelegenheid om ons

De K in KU Leuven

Welke richting gaan we uit?

Kent u het verhaal van de man die een tijdje in het buitenland vertoefde en die bij het vertrek aan zijn personeel het beheer van zijn goederen overgedragen had? Neen? Het komt uit de bijbel (Marcus 13, 33-37) en diende als basis voor de eucharistieviering bij de opening van het academiejaar in de Sint-Pieterskerk. In zijn homilie probeerde pastor Snijders, die de viering voorging, de tekst in concrete situaties toe te passen. Zo behandelde hij - langs een zijspoor - de klassieke thema's: het gezin, het kristelijk karakter van onze universiteit, de K in KU Leuven. Het zal wel nodig zijn zo vaak op die dingen te drukken - men is hier soms wat hardhorig.

Er waren weer heel wat - vooral jonge - studenten naar de binnenstad afgezaakt, voor deze viering. Nog altijd baart de stoet van professoren met hun lange toga's veel opzien. Dat lesgeverskorps alleen al vulde de kerk voor de helft op. In de voorbehouden zone voor de andere genodigden bleven vele plaatsen leeg, die later door dankbare studenten konden worden bezet.

De mis werd opgeluisterd door het Leuven Universitair Koor en het Universitair Harmonie Orkest, twee muzikale studenten-ensembles. Ze brachten onder andere een fraaie, lichte uitvoering van het "Hosanna" van Thomas Weelkes. Hemelse muziek. En bij de intrede van de profren werd het feestelijke "Hallelujah" van Händel gespeeld.

Volkomenheid

De homilie van pastor Jos Snijders, priester bij de Universitaire Parochie, was volledig geënt op het verhaal in het Marcus-evangelie. De tekst is afkomstig uit het hoofdstuk over de ondergang van de tempel, een allegorie op het einde van de wereld. De moraal: wees op uw hoede, de Heer komt onverwacht terug thuis van zijn reis.

◀ EN NOG EEN JAARTJE?

Bij ons onderzoek naar het nieuwe programma Kunst- en Kultuurbeleid stootten wij bij toeval op bijzonder interessante materie. Hoewel vorig jaar door de Onderwijsraad een negatief advies werd uitgebracht aangaande de oprichting van zogenaamde *polyvalente kandidaturen*, is onlangs een commissie van wal gestoken, die zich bezig zal houden met het onderzoeken van de mogelijkheden van een *studium generale*. Het initiatief daartoe werd genomen door de akademische overheid.

Het studium generale houdt in dat de studenten, voor zij aan hun eigenlijke hoofdstudie beginnen, eerst een soort van voorbereidend, algemeen jaar dienen te doorlopen. Binnen de commissie verschilt men nog van mening omtrent twee essentiële punten. Dit voorbereidend jaar kan al dan niet als een *eerste kandidatuur* wor-

daarover te bezinnen."

Verbeek: "Iedereen kan een zinvolle aanvulling vinden, die iets bijbrengt bij datgene dat zijn hoofdstudie uitmaakt. Maar als beide blijkt dat er uit bepaalde studierichtingen geen respons komt, dan is dat een aanleiding voor ons om er over na te denken."

Modules

Ook buiten Letteren en Wijsbegeerte, met name bij Politieke en Sociale Wetenschappen, knelt het schoentje ten aanzien van het nieuwe programma. Deze fakulteit heeft een licentie Kommunikatiewetenschap en Kunst- en Kultuurbeleid blijkt daar in zekere mate mee te overlappen, wat ook weer konkurrentie op de arbeidsmarkt betekent. Neemt men dit bezwaar én de objectie binnen Letteren en Wijsbegeerte zelf in acht, dan kan men stellen dat de nieuwe richting slechts een kleine groep van studenten ten goede komt (met name de filologen), terwijl een andere groep in niet onbelangrijke mate benadeeld wordt.

Op de Dienst voor Studie-Advies is men ook al niet erg happig op het nieuwe programma. Men had er graag

den beschouwd. Doet men dat niet, dan betekent dat zeer concreet dat u in plaats van vier, vijf jaar in Leuven studeert en meteen een jaar langer kunt afdoeken. En gezien u dan pas na dit algemeen jaar uw eigenlijke studie zou aanvatten, wordt u hier met een *tweevoudige selectie* gekonfronteerd: één in het studium generale en één in de eerste kandidatuur.

Een tweede punt van discussie binnen de commissie betreft de vraag, of het hier om een voorbereidend jaar voor *alle* studenten samen, of om groeperingen van verschillende studierichtingen zou gaan.

En over één, naar onze bescheiden mening toch niet onbelangrijk punt, wordt vooralsnog geen discussie gevoerd: in de commissie die voorgaande plannen uitbroedt, zetelen geen studenten. Die discussie zij hiermee geopend. (JR)

een wat *straffere*, meer diepgaande introductie gehad, die evenwaardig zou kunnen zijn aan de aggregatie. Johan Hoornaert van de Dienst voor Studie-Advies stelt daarom als alternatief een programma voor *alle* studenten voor, dat bestaat uit zes *modules*: informatika, bedrijfs-economie, informatica en talen, kunst en cultuur, communicatie en tenslotte filosofie, etiek en godsdienst. Het zou de bedoeling zijn dat de studenten vanaf de *tweede* kandidatuur elk jaar één module naar keuze zouden volgen, a rato van vijf uur per week, en dit gedurende dertig weken (de duur van een academiejaar dus). Op die manier zouden de studenten na drie jaar 450 uur "buiten het traditionele pakket van de dag" hebben gesleten. Een bijkomend jaar wordt vermeden, maar men dient er rekening mee te houden dat de lessen 's avonds en op zaterdag plaats zouden vinden. Dat alleen al doet vraagtekens rijzen bij de haalbaarheid van zo'n voorstel.

informatie over Kunst- en Kultuurbeleid is verkrijgbaar bij Luc Burie in het Erasmushuis op de vierde verdieping, tel. 28.50.50.

Johan Reyniers

allemaal verantwoordelijk voor de richting die de universiteit uitgaat", zegt Snijders. De "konkrete mens" is hier elk lid van de universitaire gemeenschap. De universiteit moet aandacht hebben voor de zwakkere, de mindere. De universiteit moet kiezen tussen de keiharde konkurrentie of het ideaal van aandacht voor de mens. Het kristelijk karakter van de unief moet hard gemaakt worden. We moeten het proces van vrede voorbereiden, de wereld vrijwaren van de vernietiging, levenskansen bieden aan ieder mens.

Wooncultuur

Over de keuze zei Snijders nog: "Laat ons niet lauw zijn, maar ook of heet", waarmee hij doelde op Apokalyps 3, 14-22, de tekst van de eerste lezing. Stelling nemen, standpunt kiezen, het zou later ook aan bod komen in de studentenspeech.

Even schrokken we nog op toen hij zich alleen tot de studenten richtte. De kansen op slagen hangen ten dele ongetwijfeld af van geluk en toeval. Maar veel belangrijker is de ernst van de motivering, vindt hij. Het eerste jaar is extra moeilijk, omwille van de eenzaamheid. Het is belangrijk dat we aandacht besteden aan vrienden, werken aan een gezonde wooncultuur, ... Al die factoren bepalen mee onze slaagkans. Zonder twijfel leerde de praktijk van de Universitaire Parochie hem over deze problemen van nieuwkomers in Leuven. In dat verband besloot hij met een konkretisering van de bijbeltekst: "Wees waakzaam. Het uur van de beslissing komt vroeger dan je verwacht." U bent toch al wel aan het studeren?

Jan Van der Linden

Daarna werd het interessant. "Wij zijn

Vijftig jaar Husserl-archief

Een te vrijblijvend verhaaltje

Het is dit jaar vijftig jaar geleden dat in Freiburg de Duitse filosoof Edmund Husserl overleed. Husserl, die de vader is van de omstreeks de eeuwwisseling ontstane *fenomenologie*, wordt nu zowat overal in de wereld herdacht. In Leuven gebeurt dat met een verzorgde, boeiende maar bijwijlen toch wel beperkte tentoonstelling waarvoor het in Leuven gevestigde Husserl-archief, dat dit jaar vijftig jaar bestaat, niet meteen alle lof van de wereld moet worden toegezwaaaid. Wij hadden beter verwacht.

Toen Husserl in 1938 overleed, liet hij een enorme berg van zowat 40.000 manuskriptbladen na. In Duitsland waren toen de nationaal-socialisten aan de macht. Husserl, die een jood was, werd reeds in 1936 definitief uit zijn ambt (hij was hoogleraar) ontzet en zijn activiteiten in het openbaar werden sterk aan banden gelegd.

Een paar maanden na de dood van de filosoof trok de franciscanerpater Herman Leo Van Breda, die net een licentiaatsverhandeling over Husserls fenomenologie beëindigd had, naar Freiburg om de onuitgegeven manuskripten te raadplegen. Hij trof er Husserls weduwe aan, die bezorgd was om wat er met de persoonlijke bibliotheek en papieren van de fenomenoloog gebeuren zou, geleet op de vernietigingswaan van de nazi's. In overleg met Husserls weduwe en met de hulp van de Belgische diplomatieke diensten werd de hele nalatenschap onder de neus van de nazi's als diplomatieke zending naar Leuven overgebracht.

In Leuven stelde het HIW (Hoger Instituut voor Wijsbegeerte) geld en lokalen ter beschikking. Vrijwel onmiddellijk is men dan begonnen met het ordenen, inventariseren en rangschikken van al het materiaal. Daar Husserls manuskripten voor het grootste deel in Gabelsberger stenografie zijn overgeleverd, was de eerste taak die van het transkriberen. Op basis van deze transkripties werd dan een begin gemaakt met het publiceren van de nalatenschap in de tekstkritische reeks *Husserliana*, waarvan tot nu toe vijftig delen zijn verschenen.

Het is niet de bedoeling te komen tot een volledige publikatie van Husserls werk. Omdat hij enkel al schrijvende kon filosoferen, bestaat een groot deel van de nalatenschap uit zogenaamde "Forschungsmanskriften", neergeschreven gedachten, vaak zeer fragmentarisch en gekenmerkt door "zoeken". Bij de uitgave van Husserls teksten streeft men

ernaar, relevante delen samen te brengen vanuit een bepaald (systematisch) perspectief. Op die manier wordt het wezenlijke van zijn filosofie belicht.

Transcendentiaal

De tentoonstelling, dit moet gezegd, ziet er onberispelijk uit. Wij volgen de volledige levensloop van Husserl, die na zijn middelbare studies naar Leipzig en Berlijn trekt om er astronomie, wiskunde en filosofie te studeren. De publikatie, in 1900, van het duizend bladzijden tellende *Logische Untersuchungen*, bezorgt hem grote vermaardheid in filosofische kringen. Het werk kent een grote uitstraling: twee jaar later wordt in München onder impuls van Johannes Daubert de zogenaamde fenomenologische beweging opgericht. Het ontstaan ervan leidt tot een nieuwe vorm van filosoferen. Filosofie wordt daarbij niet langer gezien als geschiedschrijving van filosofische systemen, noch als uitdrukking van een levensbeschouwing, maar als systematisch wetenschappelijk onderzoek.

Onder Husserl is de fenomenologie in het eerste decennium van de twintigste eeuw een zuiver academische aangelegenheid. Het zullen zijn leerlingen en aanhangers zijn, die de nieuwe filosofie een bredere bekendheid verlenen. De belangrijkste onder hen zijn Pfänder, Scheler, Geiger en Ingarden. Husserls leerlingen werken de fenomenologie op hun eigen manier verder uit. Daardoor gaat de aanvankelijke eensgezindheid enigszins vervallen.

Na dertien jaar van intensief onderzoek wil Husserl de resultaten van zijn fenomenologisch onderzoek in een systematisch werk neerleggen. Daarbij staat hem de uitbouw van de fenomenologie als "eerste filosofie" voor ogen. De grondslag van deze filosofie vormt de fenomenologische reductie, waarbij "het uitschakelen van het onkritische geloof in het bestaan van de wereld" centraal wordt gesteld, zodat de structuur van het zuiver transcendentiaal bewustzijn kunnen worden blootgelegd.

Vergeten

Dit alles wordt op de tentoonstelling allemaal in keurige kaedties en met behulp van bijzonder veel fotografisch materiaal voor u uitgesteld. U kunt het geboortehuis van Husserl bewonderen en een studie maken van de haarden omstreeks de eeuwwisseling. U kunt zich zinledig houden met het ontcijferen van Husserls stenografie en de omslagen van toenmalige publikaties met elkaar vergelijken.

Waar u echter veel te weinig van zult merken, en wij dachten dat het daar toch wel een beetje om te doen zou mogen

zijn, is de *inhoud* van die toenmalige publikaties. Het is uiteraard belangrijk, dat bij het behandelen van een filosoof de levensloop en de socio-kulturele context uitvoerig worden behandeld. Het mag echter niet bij die twee zaken blijven. Primordiaal voor een tentoonstelling van dit kaliber lijkt ons het wezen van de filosofie zelf te zijn en op dat punt is men hier wel in gebreke. Enkele schaarse gegevens uitgezonderd, wordt hier nergens duidelijk gemaakt wat fenomenologie nu eigenlijk inhoudt.

In feite is deze tentoonstelling eigenlijk niet veel meer dan een verhaaltje (het leven van Husserl op de hand van mooie foto's) dat je geamuseerd en geboeid doorneemt, maar dan weer snel vergeet. En zo iets, denken wij in alle bescheidenheid, kan voor Husserl toch zeker niet de bedoeling zijn. Filosofie en vergeten: het rijmt niet.

Johan Reyniers

Het dagboek van Daniël Robberechts

Geleuter 1966-1968

Heel wat schrijvers lijken de pijnlijke fout te maken, te menen dat elk van hun schrijfsels een publikatie waardig is. De lezer is echter niet altijd even dom als hij er vaak uitziet en zo dient de schrijver vaak lange tijd te wachten vooraleer hij zijn produkten op de markt kan gooien. Erg in trek de laatste jaren zijn ongetwijfeld dagboeken. In navolging van groten als Max Frisch pogen nu ook onze schrijvers met hun persoonlijke papieren enig literair sukses te behalen. En als zij dan toevallig nog wat uit de jaren zestig in hun lade vinden, dan is de zaak helemaal rond. Of ligt het iets moeilijker?

Geschiedenis. In de jaren zestig kwamen in het Nederlandse taalgebied vier soorten van auteurs aan bod: schrijvers, die voor de oorlog al faam verwierven, breiden verder aan hun oeuvre (Vestdijk); auteurs die tijdens en na de oorlog debuteerden behaalden hun grote successen (Claus, Mulisch, Boon); en dan waren er de eigenlijke schrijvers van die jaren, zij die in dat decennium voor het eerst publiceerden. Men verdeelt hen in twee groepen: de ene wordt gekenmerkt door maatschappelijke revolutie én literair succes (Wolkers, Geeraerts), de andere sluit aan bij de stroming van de vooraf in Frankrijk hoogtij viende "nouveau roman". Abraak van de karakters en exploratie van eigen innerlijk en taal kwamen centraal te staan.

Uitzonderingen niet te na gesproken (Michiels), zijn de schrijvers van laatstgenoemde stroming grote onbekenden. Vaak lijken het mensen te zijn, die er

beter aan deden, wiskundehandboeken te schrijven: het publiek heeft nu eenmaal weinig affiniteiten met experimenteel proza waar geen touw aan valt vast te knopen zonder dat je met het wereldje vertrouwd bent.

Eén van die auteurs is Daniël Robberechts. Hij debuteerde nog vrij konventioneel in 1968 maar evolueerde al gauw naar een steeds autonomer schrijven dat sinds 1977 zijn weerslag vindt in een "totaaltekst" die de lezer inzicht wil verschaffen in taalmanipulaties. Klassieke begrippen als personage en inleving worden gewantwoord, de auteur richt zich op zelfbeschrijving.

Armoe

Het is niet verwonderlijk dat het dagboek bij zo'n opvatting van schrijven een voorname plaats gaat innemen: "Het was de bedoeling," zo schrijft Robberechts, "dat het dagboek volkomen zou opgaan in *Praag schrijven*," en "(...) schrijven omdat ik het toch niet laten kan: een enkel integraal, continu dag-en-alles-boek." Ergens betreft Robberechts dat er niet meer dagboeken worden geschreven, en dat hij "noodgedwongen" zo weinig zorg besteedt aan het zijn.

Als lezer merk je dat laatste dan ook heel snel. Robberechts (bijwijlen interessante) eigenzinnige kijk op kunst, en meer bepaald literatuur duikt te pas en te onpas op. Chaotisch is het wel, en van het mooie getoetiseer van de experimentele prozafanten is in dit boek maar weinig terug te vinden. Sterker nog: dit dagboek is bittere armoe, verpakt in een reusachtige maar versplinterde hoop gefilosofeer en literatuurtheorie.

Encyclopedie

Het werk omvat de periode van november 1966 tot augustus 1968, en het is dan ook geen toeval dat het precies nu op de markt wordt gegooid, in een periode waarin de grote revoluties alom herdadet worden. Meteen is duidelijk dat zowel Robberechts als zijn uitgever zich bewust zijn van de *onleesbaarheid* van dit soort proza. Het boek wil een exploratie zijn en grensverleggend werken binnen de literatuur, maar wordt uitgebracht als "ooggetuigenverslag van

de broeierige culturele scène in 1968". Wie het om die reden koopt, komt bedrogen uit. Robberechts doet niet veel meer dan het aanbrengen van naakte feiten ("V 1204 Rudi Dutschke gisteren neergeschoten"), zonder daar iets aan toe te voegen. Dit heeft weinig zin, tenzij je een dagboek als encyclopedie wilt gebruiken, maar daar is het weer net iets te selectief voor. En alsof het interessant zou zijn om weten, wat Robberechts over Ho Tsj Minh heeft geschreven, is achteraan een naamregister opgenomen. U zoekt en vindt: "Ho Tsj Minh heeft een beroep gedaan op de bemiddeling van de paus." Meer staat er niet.

Dré Frustré

Robberechts besteedt in dit dagboek voorloep aandacht aan de perikelen die hij meemaakt als debuterend schrijver, en in dat opzicht is hij behoorlijk gefrustreerd: "Uit het feit dat ik, meest bekreunde onuitgegeven Vlaamse schrijver (...) maar niet uitgegeven raak, blijkt dat ik vier jaar lang náást de werelds-literaire werkelijkheid heb geleefd". Hij doet dan ook zijn uiterste best om bij te benen, schrijft kollega's, praat met hen, en of de aanboden Hugo Claus bij de Bezege Bij een goed woordje voor hem wil doen?

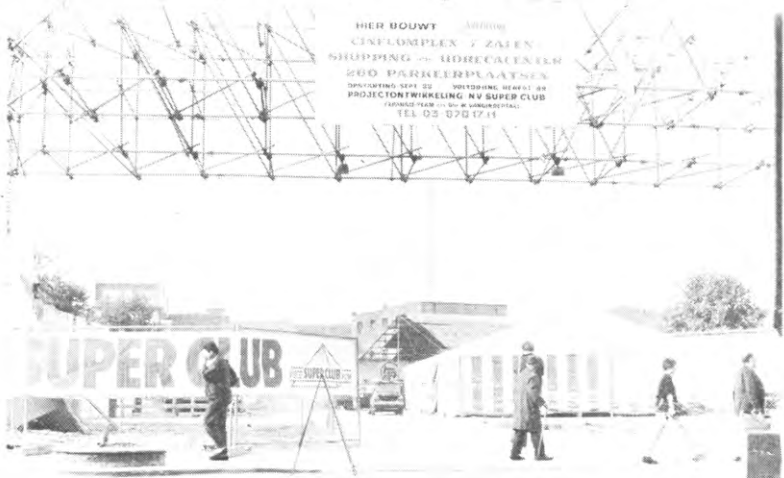
Naast deze literaire frustraties moet Robberechts nog heel wat over zijn seksleven kwijt. Zijn fantasie staat op een behoorlijk peil (een vroeger dagboek van hem draagt de titel *De grote schaamlippen*). Hij verzint een "vraagesprek met een onbekende sex-girl", spuit zijn ideeën over masturbieren, prostitutie, het vrouwelijk lichaam. Seks is al even "vroekend" als de jaren zestig in dit dagboek aanwezig. En vooral slaapverwekkend, hetgeen al evenzeer opgaat voor verdere ontboezemingen over zijn privé-levens: een stroom van futiliteiten die *niet* verwerkt wordt.

Bewustzijn

Wij hebben niets tegen avant-garde en diens geëxperimenteer, integendeel. Maar wie de avant-garde kiest, dient konsekwent te zijn en zijn zogenaamd grensverleggende werk (wat bij Robberechts overigens sterk dient te worden gerelativeerd) niet te verkopen onder het mom van een dagboek over een periode die niet in de belangstelling staat. Het zet de eigen (bij Robberechts toch wel bewuste) kunstopvattingen op losse schroeven en getuigt van weinig respect voor de lezer. En was het die niet, die men een groter maatschappelijk bewustzijn zou geven?

Maar dus maar liever op zoek naar het dagboek van je lief, of schrijf er zelf een. Plezier verzekerd, en het is geen weggegooid geld.

Johan Reyniers

CINEMA - Binnen enkele jaartjes mag u zich op de Bondgenotenlaan verwachten aan een cinema- en ontspanningscomplex met alles erop en eraan, tot een kinderkrbbe toe. Volgens de initiatiefnemers Super Club NV kan hun bedrijf omschreven worden als een "efficiënt beheerde explosie". Blijft u dus vooral ver uit de buurt.

(Foto Hendrik Delagrangé)

Daniël Robberechts, *Dagboek '66-'68*, Kritak, 1987, 228 pp., 595 fr. In elke slechte boekhandel.

Illustraties van een oeuvre

Brel postuum een hak gezet

Op 9 oktober is het precies tien jaar geleden dat Jacques Brel overleden is. Dit kan enkel gepatenteerde en mediafobe muziekhaters ontgaan zijn. De vaderlandse pers grijpt de gelegenheid immers dankbaar aan om diverse bijdragen te wijden aan de man. Dat Brel van omstreden signatuur was en is – in het Vlaamse landsdeel althans – vinden de heren journalisten natuurlijk mooi meegenomen. Juist nu lanceren de mensen van *New Strip Creativity* enkele boeken waarin de stripwereld een hommage brengt aan Brel. Om hun deel van de koek mee te pikken, dat spreekt voor zich.

"La Bande Dessinée chante Jacques Brel" – zo luidt de titel van de reeks. De uitgave gebeurt onder auspiciën van de *Fondation Internationale Jacques Brel*, een promotie-organisatie door zijn dochter France Brel gerund.

Ongeveer 40 tekenaars en illustrators verleden hun medewerking: ieder van hen interpreteerde in vier platen een nummer van "Grand Jacques", zodat een soort *strip-clips* bekomen werden. "L'autre façon de découvrir par le dessin la poésie de Jacques Brel", omschrijft France het opzet in haar voorwoord. Van elk nummer wordt bovendien de integrale tekst afgedrukt, alsook enige toelichting over de tekenaar.

Overigens zijn al deze artiesten lang niet zo bekend als de initiatiefnemers zouden wensen, laat staan dat ze allen internationale faam genieten – zoals de publiciteitsfolder ons tracht wijs te maken. Wie al gehoord heeft van Tadeusz Baranowski, Gilles-Marie Baur of René Botti mag zich melden. Francis Meinguet, hoofdverantwoordelijke voor het project, vertelde ons dat sommige bekende tekenaars – jammer genoeg overleden diegenen die naam en faam danken aan de sfeer die ze weten te scheppen – te druk bezet waren om mee te werken.

Reputatie

Een aantal van de grote namen waarmee men al te graag uitpakt, presteren trouwens ondermaats: Servais, Jannin, Tibet, Peyo... Het feit alleen al dat Brel zelfs verlaagd wordt tot het niveau der Smurven! Daarbij rijst natuurlijk het vermoeden dat men niet de moed (of het lef?) had de bijdrage van deze heren af te wijzen. Ook France Brel zelf gaat hier wellicht niet vrijuit.

Neem nu Tibet, de geestelijke vader van Rik Ringers. In "Le Plat Pays", hét liedje bij uitstek over Brel's Vlaanderen, heeft hij iets gelezen over een Frida, en dus krijgt de lezer een inspiratie- en smaakloos politieverhaal gepresenteerd over een ontsnapte boef – Brel natuurlijk – die zijn Frida wil weerzien. Of Jannin, de auteur van "German en wij". Op enkele foto's van "Knokke-le-Zoute" plaatst hij een kinderachtig tekeningetje en klaar is Kees.

Gelukkig maken sommige tekenaars hun reputatie wel hard. Fred schildert ons "Les Bourgeois" voor op een wijze om de vingers af te likken, Derib is poëtisch als steeds in "Regarde bien, Petit!". Bob de Moor van zijn kant schetst ons "Jojo" in een stijl die hij nooit eerder gebruikte. Géén Klare Lijn dus, maar nogal karikaturaal zwart/wit met sterk apokalyptische inslag. De bijdragen van Dany en Rossi mogen al evenzeer gezien worden en vergeten we de knappe cover van Rosinski niet.

Ook verheugend: enkelen bereiken een peil dat we niet (meer) van ze gewend zijn. Haalt "De Beverpatroelie" tegenwoordig allesbehalve het niveau van de zeventig jaren, dan slaagt Mitacq er toch in een zeer originele "La Fanette" uit de mouw te schudden: een erg letterlijke interpretatie in zachte kleuren en met knappe contrasten. Alleen dat laatste en enige tekstballonnetje, waarin de vader zijn dochter "c'était à grand-mère" toesnielt, is dan weer totaal niet te duiden. En Bédou, die voor het weekblad *Kuifje* kinderverhaaltjes produceert aan de lopende band, toont ons een uiterst schrijnende "Fernand".

Langs de andere kant bieden ook enkele onbekende artiesten aangename verrassingen. "Vieillard" door René Botti bijvoorbeeld, of het schitterende "Il neige sur Liège" van Jean-Claude Salmi: vier pagina's die sfeer uitademen. Kortom: we worden gekonfronteerd

zijn daarmee meteen geklasseerd.

De vraag stelt zich trouwens of het vrij arbitraire thema "Les Prénoms" niet dient om een dieper – maar voor France Brel ook delikater – met uit Brel's oeuvre bewust te verdoezelen. Want in talloze liederen roept Brel het beeld op van de hulpeloos verliefde man, door de vrouw telkens opnieuw een hak gezet. De man die zijn liefde zo vaak beloofd ziet met ontzetting, dat vluchten uiteindelijk de enige oplossing lijkt te zijn. Het *Et ils pissent comme je pleure, sur les femmes infidèles* (uit "Amsterdam"); een kreet van vader Brel die voor zijn dochter wellicht moeilijk te vatten is. Want is hij het niet die vrouw en kinderen keer op keer voor andere vrouwen én horizonten heeft verlaten?

Populair

Het negeren van het belangrijkste aspect uit Brel's visie heeft toch belangrijke consequenties bij de samenstelling van dit verzamelwerk. Het belangrijke "Chanson des vicux amants", "La Fanette", "Mathilde", ja zelfs "Les bonbons" zijn in de eerste plaats liederen, die Brel's dubbelzinnige houding in verband met de vrouw illustreren en horen dus ook bij elkaar. Het is trouwens opvallend dat de laatste stap uit Brel's redering is weggelaten. Als een vrouw de man verlaat, verlaagt Brel zich tot het schrijnende *Laisse-moi devenir l'ombre de ton ombre, l'ombre de ta main, l'ombre de*

ton chien. Maar "Ne me quitte pas" is dan ook gewoon niet opgenomen.

Als chansonnier mag Brel wellicht de evenknie van Georges Brassens genoemd worden. Hier wordt de lezer enkel gekonfronteerd met de dichter Brel, maar ook deze loont de moeite. Vooral in de gevallen waar de tekenaars erin slagen met een boeiende interpretatie de extra dimensie toe te voegen die beoogd wordt.

Van de reeks bestaat een luxe – zeg

maar bibliotheek – editie in 4 delen (beperkte en genummerde oplage – het geheel aan 5800 BF), en een populaire editie (2 gekartonnerde delen met 2 tema's elk 750 BF/deel). De eerste is te bestellen bij de "betere" boekhandel, de andere is in Vlaanderen vooralsnog enkel in de Fnac beschikbaar. Ter waarschuwing: enkele pagina's uit ons exemplaar van de populaire editie zijn onwaarschijnlijk slordig gedrukt (strepen en inktvlekken). (MK/BL)

met het klassieke probleem bij dit soort compilatie-uitgaven. Wie zich de kwaliteit wenst aan te schaffen, moet de rommel erbij nemen.

Femme infidèle

De bijdragen zijn ondergebracht volgens vier grote thema's: "Le Plat Pays", "Les Prénoms", "Ces Gens-là" en "J'arrive!". Deze staan respectievelijk voor Brel's liefde/haat verhouding met Vlaanderen, voornamen, beschrijving van types en klassen en tenslotte de dood. En bij die ondervinding knelt toch wel het schoentje.

Want het thema "Les Prénoms" is wel nieuw in de Brel-interpretatie. France Brel heeft in haar inleidend woordje trouwens niet echt duidelijk kunnen maken wat ze met dat thema precies bedoelt. Ze heeft het over de vele mensen die haar vader alom ontmoet kan hebben, over de vriendschapsbanden die hij aangeknoopt moet hebben. En mijlpalen uit Brel's oeuvre ("La Fanette", "Marieke" of "Madeleine")

De ziekte van de dood

'Durasiaanse' rusteloosheid op de planken

In 1982 verscheen de mini-roman "La maladie du mort", geschreven door Marguerite Duras. Sindsdien hebben talrijke teatergezelschappen tevergeefs geprobeerd om van de schrijfster de toelating te krijgen om een toneelbewerking te maken van dit gegeven. Pas dit jaar ging zij daar mee akkoord. Het resultaat van de overeenkomst tussen Duras en de Nederlandse groep *Nationaal Fonds* kan je zelf gaan beoordelen op 10 oktober in 't Stuc.

De opdracht was voor Nationaal Fonds verre van gemakkelijk. Eerst en vooral moesten zij rekening houden met het woord van de roman, want daarin geeft Duras zelf heel duidelijke aanwijzingen voor een eventuele toneelbewerking. Daarnaast laat de schrijfster het ook niet na om in interviews steeds weer te beklemtonen hoe dubbelzinnig dit

werk wel niet is. Het was trouwens met de bedoeling haar eigen verarring rond deze tematiek baas te kunnen worden, dat een daarop volgende roman "Yeux bleus, cheveux noirs" een schijnbaar identiek verhaal liet vertellen. Toch zijn acteur Tom Jansen en danseres Pauline Daniëls er, onder regie van Gerrit Timmers, in geslaagd een authentieke interpretatie van deze zeer intimistische roman op de planken te brengen.

Steriel

Het verhaal zelf is vrij eenvoudig na te vertellen. Een onbekende man vraagt een onbekende vrouw om tegen betaling enkele nachten met hem door te brengen in een kamer aan zee. De vrouw – nochtans geen prostituee – stemt toe, maar de man slaagt er ondanks zijn verscheidene benaderingen niet in om lief te hebben. De vrouw vertrekt weer. Allermint eenvoudig daarentegen is het om de innerlijke belevingswereld van de man in beeld te brengen zonder de uiterst

subtiele tekst geweld aan te doen.

Dat was ongetwijfeld één van de redenen waarom Nationaal Fonds er voor opteerde om Tom Jansen de tekst te laten vertellen met het boekje in de hand. Dat dit "lezen" in dit stuk niet tot verveling leidt, is te danken aan de zachte stem van Jansen, die onmisbaar is bij die kamers van volzinnen die Duras zo graag gebruikt. Maar wat belangrijker is, is dat het voorlezen in grote mate bijdraagt tot de opbouw van de afstandelijke sfeer. De sterilität is alom aanwezig: in de afwezigheid van decor en muziek, in de uniform-achtige outfit van Pauline Daniëls, maar vooral in de talrijke contrasten tussen tekst en toneel. Terwijl de vrouw door Duras wordt geportretteerd als "onverschillig, liggend in de witte plas lakens", probeert de actrice met haar danspassen hardnekkig de aandacht van haar tegenspeler te trekken. Ook de stevige lichaamsbouw van Daniëls toont op zich weinig gelijkenis met de "spierloze, krachtloze

vorm" uit het boek.

Nationaal Fonds brengt daarmee een interpretatie die in veel opzichten afwijkt van de instructies van Marguerite Duras, maar die er op geen enkel moment echt mee in konflikt komt. Het contrast tussen tekst en toneel mist dan ook in geen enkel geval zijn doel: op die manier krijgt de aandacht van de toeschouwer geen kans om te verslappen.

Afwezig

Reeds van bij het begin van het stuk lijkt de man de vrouw op impliciete wijze te domineren. Hij heeft betaald, zij is niet mee: dan een willous lichaam. Op het cruciale moment komt er echter een rolverwisseling, want de vrouw spreekt een vernietigend oordeel uit over de man. Zij zegt dat hij lijdt aan de ziekte van de dood. Wanneer hij op haar vraag "Heeft u nooit het verlangen gehad een minnaar bijna te doden, hem voor u, voor u alleen te houden, hem te nemen, hem tegen elke wet, tegen elk moreel gezag te ontvoeren?", ontkennend reageert, antwoordt zij: "Wat eigenaardig, een dode."

Wat in de man dood is, is al zijn emotie. De mogelijkheid tot liefhebben ontbreekt hem. Die afwezigheid van het verlangen is volgens Duras te wijten aan de homoseksualiteit van de man, aan die van alle mannen. Dat suggereert zij in "De ziekte van de dood" door de manier waarop de man zijn erotische ervaringen met de vrouw van zich af laat glijden en ze analytisch konstateert. Op het vlak van de hartstocht is Marguerite Duras trouwens fundamenteel pessimistisch. Waarachtige liefde kan zich slechts in een verlies verwezenlijken en leidt volgens de schrijfster enkel tot een steeds groter wordende eenzaamheid.

Gemis

Marguerite Duras wordt vaak de schrijfster genoemd van het onvervuld verlangen en het geweld. Ook in de roman "De ziekte van de dood" wordt door de sterke taal een zekere erotische geladenheid gekreëerd, terwijl de tematiek daar juist tegen in gaat. Het is duidelijk dat dergelijke combinatie zeer moeilijk op toneel te brengen is en Nationaal Fonds houdt het dan ook bij de eigen, geslaagde, minimalistische encensering. Toch ervaar je bij het zien van de voorstelling een zeker gemis, omdat je Duras' tergende wisselwerking tussen erotiek en sterilität verwacht, maar niet echt in het stuk terugvindt. Het zorgt er echter wel voor dat je na de voorstelling onmiddellijk naar het boek terugrijpt.

Claudia Van de Velde

Vernieuwingen in de Alma's

Eten is ook niet alles

De oudere knarren in dit universiteitsstadje weten al lang waar ze naar toe moeten trekken als ze honger krijgen en geen geld hebben. De vzw Alma universiteitsrestaurants staat in het studentenmilieu bekend om haar service op het gebied van goedkope maaltijden. De frisse lading nieuwkomers van deze maand geraakt op middellange termijn óók min of meer vertrouwd met dit beeld. Ofwel gaan ze zich dan hopeloos aan deze instelling hechten – met periodieke aanvallen van onthouding –, ofwel blijven ze na een enkele keer gewoon onverschillig. De écht oude knarren daarentegen trekken de laatste jaren de ogen wagenwijd open; Alma is niet meer wat het geweest is. Verbouwingen, animatie-activiteiten, opknappen, lichtmaaltijden, noem maar op. Nu rijst de vraag of er achter dergelijke maatregelen ook wel degelijk een beleid steekt en waarop dat beleid zich richt.

"De vereniging heeft tot doel het verwezenlijken van het sociale en economische welzijn van de studenten in de schoot van de KU Leuven, o.m. organiseren, besturen en onderhouden van alle diensten welke rechtstreeks of onrechtstreeks in verband staan met het hierboven vermelde welzijn der hoogstudenten aan de alma mater van Leuven, en meer bepaald het oprichten en organiseren van spijshuizen, drank- en gelagzalen, waar goedkope maaltijden verschaft worden aan de studenten." Zo schrijven de statuten van de vzw Alma universiteitsrestaurants.

Bij de oprichting – meer dan 20 jaar geleden – zag Alma, toen nog alleen het huidige Alma I-restaurant aan de Bondgenotenlaan, er dus wel degelijk anders uit. Het was één van de sociale voorzieningen, een universitair restaurant waar studenten van de KU Leuven goedkoop konden eten. In de loop der tijden zijn er

enkele uitbatingen bijgekomen; na enkele jaren het alombekende Alma II op de kampus Sociale Wetenschappen in de Van Evenstraat bijvoorbeeld. Lange tijd behielden de restaurants echter een min of meer gelijk uitzicht en aanbod; op de vorm werd niet zozeer gelet, zolang het maar goedkoop, eetbaar en vooral veel was. Termen als "vreetfabriek", "refter", "voeder" en dergelijke waren bij de studenten dan ook niet uit de lucht.

Pikant

De laatste jaren is er echter een kentering gekomen in de politiek die Alma op dat vlak voert. Het meest in het oog springend aspect van de nieuwe trend is het uitzicht van de uitbatingen. Tot voor enkele jaren léék Alma II inderdaad een refter van een flink uit de kluiten gewassen kostschou. Nu kan je er eten in een intieme sfeer – alles is relatief,

natuurlijk –, onder een beschaafd gammaal van borden en gekletter van messen en vorken, gedempt door een sfeervol vasttapit.

Sedes (Vlamingenstraat) is ondertussen veranderd in een knus restaurantje-voor-twee, Alma III (kampus Heverlee) is opgeknapt, terwijl de laatste vernieuwingen in Alma I te bekijken vallen. Daar werd onder de veelzeggende noemer "toegaanpassingen" zo ongeveer de hele benedenverdieping omgegooid, herschilderd, opnieuw gedekoreerd en zo meer. De aanschuifrichting is immers veranderd, zodat de lange rijen op het spitsuur niet meer temidden van de tafels staan, de koude schotel op een praktischer plaats te vinden valt... Ook de aanwijsborden tonen nu duidelijker dan vroeger wat er op de tweede verdieping te krijgen is, ze tonen zelfs dat er überhaupt een tweede verdieping is. En het personeel is meer dan gelukkig: achter de togen is er nu speelruimte genoeg om efficiënt te kunnen werken, de installaties zijn van plaats gewisseld zodat er minder over en weer gelopen moet worden enzovoort.

Er is dus een hoop veranderd, ten goede zelfs, zeker wat het personeel betreft. We hebben alleen onze bedenkingen bij de achtergrondidee dat de binnenhuisinrichting van alle uitbatingen om de 5 à 6 jaar grondig vernieuwd moet worden. Het kost een hoop geld en je doet het bij je thuis ook niet... Een ander pikant detail: als de menuborden in de loop van de dag gewijzigd moeten worden door het wegvallen van één van de maaltijden, kan het best zijn dat je een hoobtenige dienstver of een robuuste jobstudent op je tafeltje krijgt. Die borden hangen namelijk boven een van de tafeltjes naast de trap naar boven en kunnen niet gewijzigd worden tenzij door op dat tafeltje te klauteren...

Duur

Maar het gaat hem niet alleen om de vormgeving van de uitbatingen. Ook in het aanbod van de schotels zit er een zekere vernieuwing; Alma staat zeker niet meer voor goedkope schotels alleen. Het gamma aan duurdere maaltijden is de laatste jaren flink gestegen en men voert er een duidelijk benadrukte promotie rond. In de grote uitbatingen zijn er ook wel goedkope schotels verkrijgbaar, maar niet aan alle togen, en in de kleinere restaurants (Sedes, Pauskollege, Meisjescentrum) soms zelfs helemaal niet, omdat "ze daarvoor niet uitgerust en ingericht zijn". Er is dus wel degelijk een veel ruimer aanbod dan vroeger, maar ook wel een duurdere, met als gevolg dat bijvoorbeeld beursstudenten meer dan vroeger op kot komen.

Bovendien klopt de redenering van Alma "dat er duidelijk vraag is naar duurdere schotels en dat de studenten het dus wel degelijk kunnen betalen" niet helemaal. Het aanbieden van die duurdere schotels brengt immers met zich mee dat de groep meer begoede studenten er gebruik van maakt, waardoor de vraag ernaar stijgt. Met het gevolg dat er vanuit Alma meer aandacht besteed wordt aan de duurdere schotels en de goedkopere daardoor in het gedrang komen (geen of mager aanbod in sommige uitbatingen), waardoor de minst begoede studenten het niet

(Foto Hendrik Delagranghe)

meer kunnen financieren en uit de boot vallen.

Terwijl de hoofdfunctie van Alma nog steeds een sociale is: het verstrekken van goedkope maaltijden. Bovendien vragen we ons af of die infrastructuurtoonaanpassingen en dat gevarieerd aanbod wel de zaak uitmaken: cijfers verduidelijken dat de recentelijk hernieuwde Alma-restaurants wel degelijk meer klanten hebben, maar dat die klanten hoofdzakelijk al in Alma aten, zij het dan in andere uitbatingen. Een klantenverschuiving met andere woorden, geen overdonderende klantenaan-groei...

Luchtledig

De grote sprong voorwaarts gaat echter nog verder. Sinds enkele tijd kan je in het Meisjescentrum (Vital De Costerstraat) de geur van *light- ofte slankmaaltijden* opsnuffen. Met het vrouwelijk potentieel cliënteel van de Regaschool, L & W en dergelijke in de buurt hoopt de directie daarmee een nieuwe impuls aan de nogal flink achteruit boerende uitbating te geven. Voorlopig kost een dergelijke maaltijd echter meer dan een gewone dagschotel en dan is de vraag natuurlijk of het dat allemaal wel waard is...

Andere plannen gaan in de richting van kookexperimenten zoals het *vakuumkoken*. In navolging van enkele grote privébedrijven (bijvoorbeeld AC voor de Kulak) denkt Alma eraan om over te schakelen op die techniek, waarbij er eerst verpakt en daarna gekookt wordt in plaats van het omgekeerde.

Centraal

De grote vraag blijft alleen welke politiek er achter deze vernieuwingen zit en wie ze uiteindelijk ten goede komen. In de Raad van Beheer van Alma (RvB) valt er de laatste jaren, als "ondergrond" van de vernieuwingen, een soort van managerbezorgdheid te constateren. Deze uit zich in allerlei fraaie en minder fraaie bedoelingen. Meermaals kreeg de RvB bijvoorbeeld al de architectuurplannen voor de verbouwing van een uitbating (Sedes, Alma III) voorgeschoteld, nog voor er op de RvB aan gedacht werd te verbouwen. Exploitatie-overschotten (bij een vzw kan er in theorie geen winst gemaakt worden) van om en bij de 10 miljoen werden straal genegeerd. Er werd hier op geen enkele manier rekening gehouden naar de begroting van het volgende jaar toe, en men dacht er evenmin aan de studenten te laten meegenieten door middel van het vermijden van prijsverhogingen, of zelfs via *prijsverlagingen*. Volgens de directie was de reële situatie, door allerhande investeringsproblemen, na-

melijk slechter dan men aan de hand van de resultaten zou denken.

Waar vroeger de investeringen immers door de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS, de beheerder van de sociale sector aan de universiteit) gefinancierd werden, is het nu Alma zelf – en dus de studenten – die voor het hele zaakje opdraait. Neem bijvoorbeeld het onlangs eindelijk aan verwerking toegenomen dossier "centrale keuken". Resultaat van jarenlange besprekingen: 50 miljoen van de RvS en voor de rest van het geld zorgt Alma zelf.

Excelsior

Wellicht moet Alma in die kwesties een eerder *principieel* dan een *bedrijfs* economisch en beheerstechnisch standpunt innemen. Vakuumkoken past inderdaad "perfect in de privatisering van de maaltijdvoorziening voor grote gemeenschappen", en misschien moet Alma dus wel die weg oppaan om concurrentie tegen te gaan en leefbaar te blijven.

Experimenten zijn dus mogelijk, en zelfs aanbevolen, zolang de belangen van de student niet geschaad worden. Hier duikt de eeuwige spanning tussen het bedrijfs-economische aspect en de democratiseringsidee van Alma op. De vzw mag "winst" maken en een goed ondernemingsbeleid voeren, zolang het basisprincipe van het verlagen van de financiële drempel aan de universiteit via goedkope maaltijden niet uit het oog wordt verloren.

Dat betekent dat er ook naar hogere regionen toe een consequente politiek gevoerd wordt. Alma hoeft er niet voor terug te schrikken een deficitaire begroting in te dienen bij RvS, die het hoedrecht heeft over de gelden van de sociale sector (Alma, medische dienst, studentenorganisatie, huisvesting, noem maar op). Een deficitaire begroting – waarbij er dus een tekort aan financiële middelen wordt geëxpliciteerd, een deficit met andere woorden – maakt de RvS immers duidelijk dat er gewoon geld te weinig is om efficiënt te kunnen werken en dus aan de primaire functies van Alma te kunnen voldoen.

Het probleem blijft alleen dat men in de RvS zweert bij een al even consequente verdeel-en-heers-politiek. De geldende Alma krijgt (in de loop van een goede 20 jaar aangegroeid tot 54% van de uitgaven van studentenvoorzieningen) gaan aan de neus van de andere geledingen voorbij. De post "studenten-activiteiten" bijvoorbeeld is in diezelfde tijdspanne van 16% naar 8% gekweld. De studentenfractie die op RvS de Alma-belangen verdedigt, snijdt dus met andere woorden onder andere in het eigen vlees van de studentenorganisatie...

LEUVEN in de tent op DEN BRUUL op 19, 20, 21 en 22 oktober om 20u15

kaarten: 280 F - 230 F (CJP, 65+, stud.)
voorverkoop: Plato, Vesaliusstraat 1
Campus, Bondgenotenlaan 30
CSC Vormingswerk, Gewest Leuven

Advertentie

WACHT NOG EVEN MET BLOKKEN

en kijk om je heen wat er in de wereld gebeurt. Heb je al gemerkt dat overal in Vlaanderen mensen met creatieve ideeën echt wel zinvol aan de slag gaan? Een kruidenkwekerij voor mindervaliden, een garage, een alfabetiseringsproject, of een bedrijfje dat zonnepanelen installeert. Om hen te steunen met renteloze leningen of met giften bestaat nu al zes jaar Network Vlaanderen, het steunfonds voor alternatieve projecten. Ook jij kan in dat netwerk je plaats innemen: als lid, als krekelspaarder, als vrijwilliger, of, wie weet, als initiatiefnemer van een project.

NOG GEEN ZIN OM TE BLOKKEN?

Bel ons: 02/241.19.97, of schrijf naar: Network Vlaanderen, Liedtstraat 27, 1210 Brussel.

Advertentie

2 AGENDA

Samenstelling: Alexandra Melis

Dinsdag 4 oktober

- 20.00 u **KONCERT** Kronos Quartet met werk van o.a. John Cage, Philip Glass, in Stadsschouwburg.
 21.00 u **TERRASFILM** Swing time (George Stevens, 1936, USA), in 't Stuc, org. Stuc.
 23.00 u **BARANIMATIE** Muziek uit de swing time jaren door duo Johan Akkermans en Jocke Schreurs, in Stucbar, org. Stuc.

Woensdag 5 oktober

- 19.30 u **LEZING** De politieke strategie van het Cecchini-rapport in het kader van Europa 1992 door A. Italianer van de Europese Commissie, in Van Evenstr. 2A, seminarieblok. 4, org. Polekar.
 20.00 u **BRIEFSCHRIFAVOND**, in U.P. Jan Stasstraat 2, org. lokale groep Amnesty Internationaal Leuven.
 21.00 u **TERRASFILM** Les parapluies de Cherbourg (Jacques Demy, 1964 Frankrijk), in 't Stuc, ink. gratis, org. Stuc.

Donderdag 6 oktober

- 18.00 u **OPTREDEN** Balkanavond met duo Bel Greco (Griekse muziek), in Alma 1.
 20.00 u **KONCERT** La Pentecôte speelt uitbrekels uit het Livre d'Orgue van O. Messiaen, in concertzaal in de Herestr. 53, org. het Lemmensinstituut.
 20.00 u **MEETING** Perestroika, in aud. Vesalius, Van Evenstr. 2d, org. studentenvereniging van de PVDA.
 20.30 u **KONCERT** van Gilbert Bécaud, in Stadsschouwburg.
 20.30 u **VIDEO** The Hotel New Hampshire (Tony Richardson, 1984), in Vaartstr. 16, ink. gratis, org. P. Coutereel.
 21.00 u **TERRASFILM** Some like it hot (Billie Wilder, 1959, USA), in 't Stuc, ink. gratis, org. Stuc.
 23.00 u **BARANIMATIE** Liedjes van Monroe gezongen door Terry Devos begeleid door het duo Akkermans/Schreurs, in Stucbar, ink. gratis, org. Stuc.

Vrijdag 7 oktober

- 21.00 u **TERRASFILM** An American in Paris (Vincente Minelli, 1951 USA), in 't Stuc, ink. gratis, org. Stuc.

Zaterdag 8 oktober

- 20.00 u **TONEEL** Céline, M. Pacomé door K.T. De Dillezonen, in Stadsschouwburg.
 21.00 u **TERRASFILM** Jailhouse Rock (Richard Thorpe, 1957, USA), in 't Stuc, ink. gratis, org. Stuc.

Maandag 10 oktober

- 19.30 u **LEZING** Boeddha: het universele probleem en zijn oplossing door dr. Pukh Raj Sharma (Jodhpur, India), in MSI 0028, Ravenstraat 46/Erasmusplein 2, org. Ecos/Ram-Rukmini-Instituut.
 20.00 u **KONCERT** Groot Harmonieorkest van de Gidsen o.l.v. Norbert Nozy, in Stadsschouwburg.
 20.00 u **KONCERT** De Malufi-Singers, in UZ Gasthuisgeb.
 20.30 u **TEATER** Nationaal Fonds speelt De ziekte van de dood van Marguerite Duras, in 't Stuc, org. Stuc.
 20.00 u **LEZING** Christenen en filosofie door Ignace Demaerel, in Mechelsestraat 114, ink. gratis, org. University Action.

TENTOONSTELLINGEN

Katrien Callens
 Jan Van der Linden
 MK

Schilderijen John Dix: tot 10 oktober, van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 u, in Stedelijk Museum, Vanderkelestr. 30.
 Schilderijen Albert Embrechts: van 5 tot 25 oktober, van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 u, in Stedelijk Museum.

Onthaal nieuwkomers

Eerstejaars op de dool?

Leuven is sinds kort weer uit z'n siesta-maanden ontwaakt. De straten zijn overvol van groepjes nieuwbakken studenten die door oudgedienden met deze onbekende stad vertrouwd gemaakt worden. En vaak is dat maar één activiteit uit een hele waaier die deze week onder de noemer "schachtenonthaal" op het programma staan. Wie nieuw is in Leuven heeft het dan ook niet gemakkelijk. We durven u haast niet te vragen hoe vaak u al verloren bent gelopen.

Als vanouds doen de fakulteitskringen weer al het mogelijke om de eerstejaars op te vangen. Germania kan wat dat betreft als type-voorbeeld doorgaan. Het organiseert een heel gamma aan activiteiten, met op kop een onthaalweekend. Dat ging afgelopen zaterdag en zondag in Langdorp door en had een dertigtal inschrijvingen - op circa 150 eerstejaars.

Tijdens zo'n weekend ligt de klemtoon vooral op elkaar leren kennen, medestudenten ontmoeten. Zo voelt een eerstejaars zich alvast minder geïsoleerd die eerste dagen van het academiejaar. Zeker zo belangrijk zijn de pogingen die ondernomen worden om de eventuele drempelvrees zoveel mogelijk weg te nemen. De organisatoren bieden de mogelijkheid kussussen in te kijken, ze beantwoorden alle mogelijke vragen, geven tips en dies meer. Sommige fakulteiten nodigen zelfs enkele profen uit, kwestie van de afstand tussen prof en student wat te relativeren. Traditioneel is *boeman Piessens* één der grote smaakmakers op het ingenieursweekend.

Monitoraat

Niet alle kringen zien blijkbaar de waarde van zo'n weekend in. Wellicht zien ze op tegen de vele uren voorbereiding die zulk een organisatie noodzakelijk met zich meebrengt. Ekonomika argumenteert dat dit soort onthaal voor de grootste kringen - waartoe zij ook behoort - praktisch gezien niet haalbaar is. Een weinig valabel argument natuurlijk, want VTK (de kring van de burgerlijke ingenieurs) bewijst al jaren het tegendeel. Ditmaal schreven goed 125 van de ongeveer 500 eerstejaars in.

Uiteraard blijft het hier niet bij. Wie geen zin had om op weekend te trekken of niet in de mogelijkheid verkeerde, wordt zeker niet aan z'n lot overgelaten. Elke kring organiseert nog wel een waaier andere activiteiten, al naargelang de behoeften. In het begin van deze week staat de traditionele rondleiding op het programma. Wie het een beetje tref met z'n "ervaren begeleider", kan er veel van opsteken. De tocht voert de nieuwlin-

gen meestal langs de auditoria waar ze les hebben, de Alma, Acco of 't Stuc, en eindigt met een frisse pint in de fakbar, zoals bij het VRG (rechten) en bij Klio (klassieke filologie).

Waar alle kringen veel belang aan hechten, is de werking van het monitoraat. Die wordt - in samenwerking met de monitoren - uitvoerig toegelicht, waarbij men natuurlijk zoveel mogelijk de drempelvrees tracht weg te nemen. Als er problemen ontstaan, kan *tijdig* ingrijpen misschien nog redding brengen, en dit zien eerstejaars meestal niet in.

VTK brengt zijn eerstejaars naar de verplichte inschrijvingen in de tekenzaal. De kring verspreidt ook zelf zijn kollegeroosters, zodat aanschuiven voor het sekretariaat niet meer nodig is.

Schachten

Spijtig genoeg zijn er nog altijd begeleiders die die rondleidingen minder ernstig nemen en die er vooral op bekommerd zijn de kortste weg naar de Oude Markt te tonen en de nieuwelingen idiote proefjes te laten uitvoeren. Het is trouwens opvallend dat sommigen de eerstejaars maar al te graag als "schacht" aanspreken, zonder er bij stil te staan dat dit toch enkelingen kan afschrikken.

De kringen zijn ervan overtuigd dat ze iedereen aan zijn trekken laten komen. Enkel die studenten die niet zelf uit hun isolement willen breken - en dat hoeven niet noodzakelijk eerstejaars te zijn - kan men niet bereiken. Zelfs de brossers-van-het-eerste-uur worden niet vergeten: zij kunnen al de nuttige informatie vinden in het kringblad.

Wat de kring concreet voor eerstejaars in petto heeft, is immers meestal ook terug te vinden in een onthaaleditie van dat kringblad - men pleegt die wel eens het *nulnummer* te noemen. Ze verzendt het VRG de "opvangbalans", heeft VTK's kringblad *Ireëel* zijn "schachtenbijlage", enzovoort. Als toemaatje serveert de redactie gewoonlijk nog een portie praktische tips, die een vlot verloop van de eerste dagen vergemakkelijken. Pasfoto's niet vergeten, genoeg geld op zak steken, dat soort zaken.

De doop

Over enkele weken volgen meestal nog andere onthaalactiviteiten, waarvan de doop wel het meest beruchte onderdeel is. In sommige kringen is men vergeten dat die dag ook voor de gedoopten zelf leuk moet zijn. In een recent verleden was Ekonomika daar het meest typische voorbeeld van. In de meeste kleinere fakulteiten is de doop echter nog een onvergetelijke ervaring. De "schachten" krijgen een "petor" of "meter" toegewezen - meestal bidders of ouderejaars. Dikwijls blijft dit iemand waarop ze later kunnen terugvallen, met mogelijke

studieproblemen of gewoon als ze eens met iemand willen praten.

Een bijzondere groep studenten wordt gevormd door mensen die weliswaar niet meer in eerste kan zitten, maar toch onbekend zijn in Leuven. Doorgaans gaat het hier om studenten die hun kandidaturen elders afgewerkt hebben. In een aantal steden kan men immers enkel het kandidaatsgedeelte van een opleiding volgen (denk aan Kortrijk - KULAK - of Diepenbeek - LUC). Ook wil een hoop studenten die hun (kandidaats)sporen reeds verdiend hebben de sfeer van een kot of een typische universiteitsstad als Leuven wel eens proeven.

Het heeft natuurlijk weinig zin hen eenzelfde uitgebreid ontvangstprogramma aan te bieden. De moeilijke overgang van humaniora naar unief hebben ze al achter de rug en het klappen van de zweep kennen ze ook al wel. Gelukkig zien de kringen hen niet over het hoofd. Hun integratie wordt meestal probleemloos opgevangen met een kaas- en wijnavond of iets dergelijks, en dat blijkt ruimschoots voldoende voor deze "oudere garde".

Toneelabo

Naar jaarlijkse gewoonte stelt Germania in samenwerking met het Stuc een toneelabonnement samen. Ook dit jaar kan iedereen (en dus niet enkel de cultuurhappige germanist) voor de lutele prijs van vijfhonderd franken vijf of zes voorstellingen gaan bekijken. Het lijstje voor het eerste semester ligt al vast. Op 9/11 ontvocht zich "Emma" van Les Ballets Contemporains de Belgique voor u, op 23/11 komt *Blauwe Maandag* met "De Meeuw" van Tsjechov naar Leuven en op 14/12 wordt u Bert Vanderslagmulders voor de voeten gegooit.

Naast het toneelabonnement staat Germania nog garant voor een "Taming of the Shrew" (Shakespeare) op 6 en 7 december en een avondje met Tom Lanoye.

Abonnementen en kaarten voor al dit fraais zijn verkrijgbaar op de permanentie van Germanse, Blijde Inkomststraat 11, tel. 23.39.93.

BALLON Eindelijk is de ballon van de vrede opgestegen op de Hooverplaats. Laat ons weten waar hij valt, en u krijgt nog wat van ons. (Foto Hendrik Delagrangé)